

758
Prieš surašant gerai išsiskaityti instrukciją!

Žinių lapo Nr. _____
(nerašyti)

Lietuvos žemės vardynas

renkamas Švietimo Ministerijos

Su visokiais klausimais, iškilusiais surašant žemės vardyną, kreiptis ir prirašytus žinių lapus siųsti:
Valstybės Archeologijos Komisija — Lietuvos žemės vardynas, Kaunas, Vytauto Didžiojo Muziejus.

Žemės vardai

Daugužiškis Kaimo, dvaro, vienkiemio, miesto, bažnytkaimio, girininkijos,
(oficialinis vardas) (liečiantį pavadinimą pabraukti)
Viekšnių valsčiaus Mažeikių apskrities

Snaudoti spausdinti ir rankraštiniai šaltiniai bei jų sutrumpinimai

Surašytojo:

Pavardė, vardas Daugintis Petras verslas Mokytojas
Gimimo vieta Bajorai, km. valsčius Salantai apskritis Krėtinga
Adresas: Viekšnių pšt., Tučių pr. mokykla, Tučių I-jų km., Mažeikių apskr.

1 Eilės Nr.	2 Vardas rašomajā kalbā parašytas		3 Vardas vietas žmonių ištarmē	4 Senovinės vardo formos	5 4 skilties šaltinis	6 Žinios surinktos iš	7 Dalykas	8 Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	9 Dydis	10 Lokalizacija	11 Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	12 Pastabos	
	a) tikrintojo	b) surašytojo											surašytojas palieka tuščią
1.		Briedpuolis	Briedpaulis				pieva	vieta žema, prie molio	3 ha	Tučių 1 km. iš vakarų, 1/2 km. į vakarus nuo „Ubkščelio“ valdž. miško Purvių girin.		Senieji bevardina	
2.		Bugenis	Būgenis			ž.k.	upelis			Dargužiškii - Dauginių k-o ru be žiūm	Įteka į Virvytę		
3.		Būtnoršelis	Būtnūrsėlis				arūama žemi	žemi lygi, smėlis	apie 4 ha	Įs vakarų Tučių 1 km. iš pietų val. mišk. „Vidgiris“ Purvių girin.			Pirmieju buvo pusynėlis
✓4.		Dargužiškii	Dargužėškė			ž.k.	kaimas	žemi su helias slėniais kalkinio molio	apie 460 ha				
5.		Dauobelė	Dobėlė			ž.k.	pieva	dauobelė prie smėlio	apie 2 ha	Prie Trimesedžio Svirkončių iš šiaurės, Kapėnų k-o iš rytų			
6.		Dejimas	Dejėms				miškas	vieta lygi, žemi šilo smėlio	apie 5 ha	Įs rytų Svirkončių km. kitur ž.k. Maciaus žemi			Victinis ūkininkas tvartojia
7.		Dubuo	Dobina				prūclėlis		10m. x 5m.	Vs. Plonio žemėj			Retai bevertojimas
8.		Dvišakis	Dvėšakis			ž.k.	pievos	pašilguotina satele smėlio	apie 0 arų	Trimesedžio upelių arti viškelio Pievėnai - Kapėnai			
9.		Giedulis	Gėidolis, Gydolis			ž.k.	griovys			Eina rytinej kaimo daly	Prasilekla „Ubkščely“	Palijus jau upelis	
10.		Mačkėškės	Mačkėškės				pievos	kempsuotus silynas žemi prie smėlio	apie 20 ha	Įs vakarų Tučių 1 km. iš šiaurės „Marianopolės“ val. mišk.			Senoji karta bevertojia
11.		Preikintai	Prėikinta			ž.k.	dirvos	žemi lygi, smėlis	apie 20 ha	Įs vakarų Tučių 1 km. netol val. mišk. „Ubkščelio“			Buvęs beržynėlis su pievomis
12.		Smailiškė	Smailėškės			ž.k.	režių galai	loma prie molio	apie 5 ha	Įs rytų Kapėnų km. iš pietų val. mišk. „Ubkščelio“ Purvių girin.			
13.		Šniurėškė	Šniūrėškė			ž.k.	pelkė	slėnis prie pievos	apie 4 ha	Šiaurinej kaimo daly prie valdž. mišk. „Borzi“ Purvių girin.			Barčiama plėsti
14.		Trimėsedis	Trimėsedis			ž.k.	upelis			Per kaimo vieturą iš vakarų į vasaros rytus	Įteka Kapėnų į Virvytę		
15.		Vaznupis	Vaznopsis			ž.k.	upelis			Teka pietinej kaimo daly	Dargužiškii k-o pradėjėj įteka į Trimesedį		
16.		Velnapelkė	Velnapelkė			ž.k.	pelkė	loma žemi durpinė	apie 1 ha	Už vs. Plonio prie viškelio Pievėnai - Kapėnai			

3

13 Istorinės žinios

Nr. 4. Dargužiščiai Kaimas senas, nors pirma nedidelis. Baudžiava, jo Kapinių dv. Kaimas buvo po rečiais, tik ūkin. Mačiai, Geležiniai ir Uokai per liustracija upkirtu aplink sodybas. Kita karta kaimas, išskyrus Mačius, buvo prie vald. miško „Ubakšelis“ (Purvių girin.) Kaimas vėselėtais išskirstint 1923 m. atidavęs savo pievas „Pabarskose“ (Meriamposės km.) vienam ūkininkui. Mažė žemių ga. ve. žemės iš Kapinių dv. Per Did. Karą vokiečiai nudegino pora ūkininkų. 13. Šniurškė Būta k-o netol čia miško, kuri dv. atėmė 1866m.

14 Archeologinės žinios

Nr. 4. Dargužiščiai Buvusiose bendr. gamyklose (dabar ūkininko Mačiaus sklype) rasta trobesio pamatai - akmenų cilėli, kiek molio, prožuvno. Apie juos nei bočiai nepasakoje. Kur prie vieškeli yra kaimo koplytė, ten kitąsyk buvo kapeliai... Rasta žmogaus kaulų kasant vs. Plonio sklype sklepa. Tas Plonis iškasęs sidabrinėlių...

15 Vardų kilmės aiškinimai

Nr. Briedpuolis čia racle, puolusio briedžio kaula. Nr. 4. Dargužiščiai. Pasakojama, kad prieš 80-90 m. čia gyvenęs Dargužas. Nr. 6. Dejimas. Miškas kelius kart deges... Nr. 8. Drisūkis. Mat, čia upelis Trimesėdis yra išsišakojęs į dvi šakas. Nr. 12. Smailiški Bočiai pasakojoje, kad čia gyvenęs Smaila. Nr. 13. Šniurškė. Čia žemi buvo valdoma rečiais, tarytum kokiais šniurais (virvėmis).

16 Tautosakinės žinios

Nr. 4. Dargužiščiai a) Patarlis. Glaci nepeltu čė (gerklen) būto baquots li toki pat baltumo, kaip Ukaniš (rydas kaip sako, o ūtikruju tas žmogus yra juodas)
 b) Vienas žmogus matęs kalne baltą liepsną. Tai pinigai dege. Kitas 1934 m. matęs pas akmenų kaurva liepsna, kuri ilgokai deguo užgeso. Dšigandės... Priešnant siena pava karp bernas matės lekiunt kaip šluota. Susūklės: „Kaukas, kaukas“ Tuoj iš uodegės - cirkot, cirkot kibirkštys... Per Did. Karą netol kaimo „Ubakšely“ buvo plešikai. Ūkin. Plonis išgirdęs, kad tą vakarą ateis jie jo apiplėšti. Susikvietęs kaimynus ir tūpi duobej. Po kurio laiko vienas eisias į vieškeli žiūrėti ar neateina. Tik išgirdę visi atžvengant, atbeldant vežimą. Visi dreba, bet niekas neatvykes... Žiema pasniqus moteriški nėsės nuo tvoros virbus Mato tarpvarty stovi vyriškis. Manė, kad kaimynas, todėl: „Kotu čia žiūri savo virbus neūosi“. Patsnešus namo einanti žiūrėti - nei pechy nebuve...
 c) Per Baudžiava ponas laikes „kotas“, kurie prisirise žimones prie medžių „kotavodaro“ nuo ko ir medžiai nudžiūve... Karta vienam stipruoliui laisant dūrovi žambū, atjojes urėdas Purlavio. Šis užkirtes del nearimo nagaiha. Stipruolis braukes jėm atgal taip, kad šis negyvas kirtes. Ponas jo mušti negalijo, nes jis buvo kitos „ponystis“. Todit suvares visa Kapėnu valsčių“ jo i rekrutus pagauti. Tai apsupe trobelej. Laužesi pro duris. Jis pro langą! Ir pasprukes.
 d) Mergis nusilemėria agrasto šakelę ir Nauju Metu nakti padeda po pagalvės - jei išsprags: „apsižėnysi“ Nauju Metu nakti žimones suiesdave klumpė, - jei tas galas, pro kuri imauna, atsiskuks i tave, tai - „apsižėnysi“... Moteris tyčioms eria virgilyjoj prieš Jonines zolinēt. - „pamačlyvesnis“
 Nr. 11. Preikintai. Čia nuo pavasario ligi žiemos keleta metu vaikščioldavo panasi i Darginiū kaimo Buėmiens skersinim sijonu, žitkinim raišėiu apsidarius moteris, ypač negiedromis. Norint nušauti - ūmai prapuldavusi Ji dauy kas „pabaidydavo“
 Nr. 15. Vaznupis Čia vakarop mate žimones tai gaidi, tai šuni, tai stipruoli.

Zinių teikėjo(-jų) pavardė, vardas 1) Mačys Jonas 13. Nr. 4, 13, 14 Nr. 4, 15 Nr. 1, 4, 6, 8, 13, 16 Nr. 4 (c)

2) Pranauskienė 16. Nr. 4 (a, b, d), 11, 15

Gimimo vieta(os) 1. Dargužiščiai

Amžius

	1	2	
iki 15	15-25	25-40	40-60
			60-80
			per 80

valsčius

Viekšniai

apskritis

Mužėikiai